

**ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ/
ՀՀ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ**

▪ **Գործուղված անձինք**

ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի նախագահ՝ Ս. Մնացականյան

▪ **Երկիր/քաղաք/ ժամկետ**

Լեհաստան / Կրակով / 25.04 -28.04.2022թ.

▪ **Նպատակը**

Պաշտոնական վիճակագրության միջազգային ասոցիացիայի (IAOS) և Լեհաստանի Կենտրոնական վիճակագրական գրասենյակի կողմից համատեղ կազմակերպված Պաշտոնական վիճակագրության միջազգային ասոցիացիայի (IAOS) 18-րդ համաժողով և «Հիմնարար սկզբունքներ, մարդահամարներ և վիճակագրության ոչ ճիշտ օգտագործում» խորագրով հատուկ հանդիպում

▪ **Քննարկված թեմաները**

IAOS-ի կոնֆերանսները հայտնի են նրանով, որ միավորում են միջազգային վիճակագրական հանրության բազմազանությունը՝ ինչպես վիճակագրություն արտադրողների, այնպես էլ սպառողների աշխարհի տարբեր երկրներից: 2022 թ. համաժողովի կարգախոսն էր՝ «Արժանի տեղեկատվություն դժվարին ժամանակների համար»:

Հասարակությունների և տնտեսությունների արձագանքները COVID-19 համավարակի կարճաժամկետ և երկարաժամկետ հետևանքներին տեղի են ունենում կլիմայի փոփոխության մարտահրավերների և ոչ ոքի չթողնել ետևում միջազգային պարտավորությունների շրջանակում: Տվյալները և, մասնավորապես, Պաշտոնական վիճակագրությունը, առանցքային են այս պատասխանների համար: Այնուամենայնիվ, բազմաթիվ աղբյուրների և տվյալներ տրամադրողների դեպքում հաճախ դժվար է տարբերակել լավը վատից, վստահելին՝ անվստահելիից:

Այս ժամանակներում արդիականության հասնելը և տեղեկատվության նկատմամբ վստահության բարձրացումը Պաշտոնական վիճակագրության առջև ծառայած հիմնարար մարտահրավեր է: Այն պահանջում է բազմաշերտ մոտեցում.

- տվյալների հոսքերի ժամանակ ընդհանուր տվյալների կառավարման կառուցման անհրաժեշտություն
- էթիկական մարտահրավերներ, որոնք կապված են հասարակություններում և տնտեսություններում տվյալների աճող դերի հետ
- քաղաքականության մշակման և հանրային քննարկումների համար արժեքավոր տեղեկատվության արտադրում՝ սպառողների համար արժեքավորող եղանակներով

- նոր և զարգացող վիճակագրական մեթոդաբանություններ և տեխնոլոգիաներ, որոնք կարող են ապահովել որակյալ վիճակագրություն:

Կոնֆերանսին քննարկվել են հետևյալ թեմաները.

1. Պաշտոնական վիճակագրության տվյալների առկա աղբյուրների ինտեգրում. մարտահրավերներ և հնարավորություններ.

Այս թեման ներառում էր մարտահրավերներ՝ կապված «ոչ վիճակագրական կողմնորոշված» տվյալների աղբյուրների և դրանք տարբեր ոլորտներում (տնտեսական, սոցիալական և բնապահպանական) ինտեգրելու հետ:

2. Պաշտոնական վիճակագրության «ողնաշարը». կարևոր աղբյուրներ, ենթակառուցվածքներ, ռեսուրսներ.

Այս թեման ուսումնասիրեց մարտահրավերներն ու պատասխանները:

3. Պաշտոնական վիճակագրություն՝ ուղղված գլոբալ նպատակներին (ԿԶՆ-ը, կլիմայի փոփոխություն...).

Այս ուղղությունը կենտրոնացավ Պաշտոնական վիճակագրության արդյունքների և գլոբալ օրակարգերի միջև փոխգործակցության վրա:

4. Պաշտոնական վիճակագրություն և COVID-19. հիմնական առաջարկներ.

Այս թեման վերանայեց, թե ինչպիսին են եղել Պաշտոնական վիճակագրության կողմից համավարակի պատճառով առաջացած խոշոր խափանումների արձագանքները և ինչպես կարող են դրանք դրական երկարատև օգուտներ ունենալ:

5. Պաշտոնական վիճակագրության տվյալների օգտագործման առատություն. էթիկական մարտահրավերներին դիմակայելը.

Տվյալների նոր աղբյուրների առկայությունը և հնարավոր օգտագործումը էթիկական մարտահրավերներ է առաջացնում Պաշտոնական վիճակագրության համար: Համավարակը ընդգծեց դրանցից մի քանիսը:

Այս թեման կենտրոնացավ այս մարտահրավերների և պատասխանների ըմբռնման վրա:

6. Վիճակագրություն անվստահության և ոչ ճիշտ օգտագործման ժամանակաշրջանում. հաղորդակցության մարտահրավեր.

Այս թեման ուսումնասիրեց Պաշտոնական վիճակագրության հետ կապված մարտահրավերները տվյալների ցանկության, բայց նաև տվյալների մերժման ժամանակ: Այն վերանայեց հեղինակության, անկախության, հուսալիության և համապատասխանության ներդրումները:

7. Պաշտոնական վիճակագրության ներդրումը տվյալների գլոբալ կառավարման համար.

Անընդհատ ընդլայնվող տվյալների էկոհամակարգում Պաշտոնական վիճակագրությունը նպատակ ունի առանցքային դեր ստանձնել տվյալների կառավարման մեջ:

Այս թեման ուսումնասիրեց պաշտոնական վիճակագրության ազդեցությունը տեղական, ազգային և միջազգային տեսանկյուններից:

2022թ. ապրիլի 26-ին «SDMX ստանդարտի ներդրում տվյալների և մեթատվյալների փոխանակման համար (ինչպես նաև մեթատվյալների ստանդարտները և դրանց ներդրումը)» խորագրով նիստին ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ՝ Ա. Սաֆյանը ներկայացրեց «Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող ECASTAT ծրագրի շրջանակում SDMX-ի վերաբերյալ Արմատատի և Բուլղարիայի վիճակագրության միջև համագործակցության օրինակը» թեմայով շնորհանդես:

2022թ. ապրիլի 28-ին «Պաշտոնական վիճակագրության հիմնարար սկզբունքների և արժեքների իրականացումն Արևելյան Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի երկրներում» անվանմամբ նիստին Ս. Մնացականյանը կլոր-սեղան քննարկմանը ներկայացրեց Պաշտոնական վիճակագրության հիմնարար սկզբունքների և արժեքների իրականացման Հայաստանի փորձը:

2022թ. ապրիլի 25-ին մասնակցել եմ «Հիմնարար սկզբունքներ, մարդահամարներ և վիճակագրության ոչ ճիշտ օգտագործում» խորագրով IAOS-ի և Լեհաստանի վիճակագրության հետ համատեղ կազմակերպված հատուկ հանդիպմանը: IAOS-ի 18-րդ համաժողովը անցկացվեց Լեհաստանի վիճակագրության 3-րդ կոնգրեսին զուգահեռ՝ Լեհաստանի վիճակագրության և Լեհաստանի վիճակագրական ասոցիացիայի կողմից կազմակերպված կարևորագույն գիտական միջոցառումներից մեկն: Այն նշեց Լեհաստանի վիճակագրական ասոցիացիայի 110-ամյակը:

Հանդիպմանը քննարկվեցին հետևյալ թեմաները.

Առաջին նիստ. Հիմնարար սկզբունքներ՝ պատմություն, արդիականություն և ապագա

Երկրորդ նիստ. Անորոշության ժամանակներում մարդահամարի անցկացում և արդյունքների օգտագործում

Երրորդ նիստ. Օգտագործում, ոչ ճիշտ օգտագործում և վստահում վիճակագրությանը:

▪ Արդյունքները

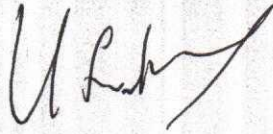
Մասնակցությունը հանդիպումներին հնարավորություն ընձեռեց քննարկելու տվյալների կառավարման, տվյալների և մեթատվյալների փոխանցման ստանդարտների, տվյալների հոսքերի, տվյալների ոչ ավանդական աղբյուրների, մարդահամարի անցկացման և արդյունքների օգտագործման հետ կապված հարցերը, առկա մարտահրավերները և խնդիրները, ինչպես նաև ժամանակակից վիճակագրական մեթոդաբանությունները և տեխնոլոգիաները, որոնք կարող են ապահովել որակյալ վիճակագրություն:

▪ Նշումներ

Հանդիպումների ընթացքում տեղի ունեցան քննարկումներ հետագա համագործակցության հնարավորությունների շուրջ, մասնավորապես, Շվեդիայի վիճակագրության ներկայացուցիչ՝ տիկին Սառա Ֆրանկլի հետ՝ ԿՁՆ-ի

վիճակագրության գծով, ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչ՝ պարոն Վիլաս Մանդլեկարի հետ՝
SDMX ստանդարտի ուղղությամբ:
Այցելության ծախսերը ֆինանսավորվել էին Եվրամիության վիճակագրական
ծառայության (Եվրոստատ) դրամաշնորհի միջոցների հաշվին:

ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի
նախագահ

Ս. Մնացականյան